

ת"ד 3537/07/12 - מדינת ישראל נגד דוד צובארי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 3537-07-12 מדינת ישראל נ' צובארי
בפני כב' השופט דן סעדון

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

דוד צובארי - ע"י עו"ד אמיר עזר

הנאשם

הכרעת דין

הנאשם זכאי בדיון.

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של סטייה שלא בבטחה ונהיגה בחוסר זהירות, עבירות על תקנות 41 ו-21 (ג) (בהתאמה) לתקנות התעבורה. הנאשם כפר במיוחס לו.

2. על פי האמור בכתב האישום נהג הנאשם ביום 18.1.12 בשעה 06:50 לערך רכב נוסעים פרטי ברחוב סוקולוב בחולון מול בית 108 לכיוון מזרח. אותה עת נהג מר יוסף מיסק (להלן: המעורב) אופנוע משמאל לנאשם ובכיוון נסיעתו. על פי הנטען, הנאשם לא שם ליבו לדרך, סטה שמאלה מכיוון נסיעתו וכלי הרכב התנגשו והמעורב נחבל.

3. במסגרת פרשת התביעה העיד המעורב כי חלף על פני הרמזור בצומת הרחובות קראוזה - סוקולוב בחולון במהירות של 40-50 קמ"ש כאשר לפתע הופתע מכך שהנאשם החל בביצוע פניית פרסה. המעורב ציין כי בעת שהבחין בנאשם במרחק של כ-5 מ' היה הנאשם "ממש בכניסה לפרסה, קרוב לקו הפרדה". לטענת המעורב בעדותו בבימ"ש הוא ניסה להתחמק מן ההתנגשות אך לא הצליח. בחקירה נגדית הבהיר כי ניסה לברוח באמצעות האצת רכבו [עמ. 4 שו' 25]. לטענתו, "בלימה לא הייתה מועילה. אם אני נוסע במהירות 50 קמ"ש, גם אם הייתי בולם הייתי נכנס בו במהירות שבה נסעתי" [עמ. 4 שו' 27-28]. המעורב ציין כי לאחר התאונה לא היה כל מגע בינו לבין השוטרים שכן הוא פונה באמבולנס [עמ. 5 שו' 10].

4. עת/2 -בוחן התנועה מר ויטלי אליעזר- העיד כי גבה את הודעת הנאשם וערך תרשים של מקום האירוע. עת/2 ציין כי התרשים ששימש בסיס לעריכת חוות הדעת "זה תרשים שנלקח ממאגר תרשימים ולפעמים

עמוד 1

יש בו שינויים" [עמ. 10 שו' 6]. עת/2 ציין עוד כי לא הגיע למקום בזמן האירוע ולא ערך מדידות ואינו יכול לומר באיזה זווית עמד רכב הנאשם ובאיזה מרחק הוא נסע משטח ההפרדה. עת/2 אישר עם זאת כי **"יש חשיבות"** לכך שבוחן היה מגיע לזירת התאונה בזמן אמת [עמ. 6 שו' 24-29]. עת/2 אישר כי במסגרת חקירתו מסר לו הנאשם 2 תמונות. עת/2 אישר כי לתמונות הייתה חשיבות וכי הן אבדו [עמ. 7 שו' 2-10]. יתרה מזו, עת/2 הופנה לחץ ששורטט, שם לכאורה אירעה התאונה ונשאל כיצד הוא יכול לסמן כי שם אירעה התאונה. עת/2 השיבה כי **"זה בהסתמך על התמונות שהציג לי הנאשם שאינם כרגע בנמצא..."** [עמ. 7 ש' 11-13].

5. עת/3 גב' שירי חן-יה ציינה - בהסתמך על דוח פעולה אותו ערכה - כי אינה יכולה לזכור אם הנאשם ביקש הזמנת בוחן לשטח במועד התאונה אך בכל מקרה תאונה עם נפגעים מחייבת הזמנת בוחן לשטח. ברם, תיאוריה לחוד ומציאות לחוד: עת/3 העידה כי בפרקטיקה מחכים הבוחנים **"לשמוע על מצב הפציעה ואם הם שומעים על פציעה קלה הם לא מגיעים... במקרה של תאונה אנו מתארים להם מה קורה בשטח אך לא לכל בקשה להגיע הבוחנים נענים.."** [עמ. 10 ש. 17-19]. עת/3 ציינה עוד כי במקרה של תאונה בצומת סואן, מבקשים אישור להזיז את כלי הרכב לאחר שצילמו אותם [עמ. 11 ש. 4-5]. עת/3 נשאלה לגבי מיקומו של רכב הנאשם על גבי קו ההפרדה וציינה כי אין לה תשובה מדוע לא ציינה בדוח הפעולה נתון זה [עמ. 11 שו' 25]. באשר לגביית גרסתו של המעורב בשטח ציינה עת/3 כי היא ערה לכך שהגרסה הנגבית ברגיל בשטח ממעורבים בתאונה היא בדרך כלל הכי אותנטית [עמ. 11 שו' 27-29]. עת/3 נשאלה מדוע לא גבתה את גרסת המעורב בשטח והשיבה **"אין לי מושג. בדרך כלל אנו פונים למי שמזמן אותנו"** [עמ. 11 שו' 31]. עת/3 אישרה כי לפי הרישום בדוח הפעולה המעורב היה בזירה בעת הגעתה. אחר כך ציינה כי **"אם הייתי רושמת את גרסתו הייתי רושמת "לדבריי". אם לא רשמתי סימן שמד"א כבר פינה אותו לבית חולים"** [עמ. 12 שו' 5-6]. העדה ציינה לסיום ולאחר שנשאלה לגבי התרחשויות בזירה לגביהן לא היה תיעוד כי **"יכולה להיות אפשרות שנאמו לי דברים בזירה שלא רשמתי"** [עמ. 12 שו. 9].

6. במסגרת פרשת ההגנה העיד הנאשם לעצמו. הוא ציין כי בעת שעמד והמתין על מנת לבצע סיבוב עם רכבו ובשעה שלא הפריע לתנועה והחל לשחרר את רגלו מן הבלם הגיע המעורב משמאלו ממערב למזרח תוך שעלה על אי תנועה ואז אירעה התאונה. הנאשם מציין כי רכבו זז סנטימטרים ספורים לפני התאונה. הנאשם ציין כי צילם תמונות של זירת האירוע אותן העביר למשטרה. לדבריו, הוא נשאל על ידי השוטרת במקום מי מעורב ופרטיו ופרטי המעורב נלקחו על ידי השוטרת. הנאשם ביקש כי בוחן יגיע למקום אך נענה כי כפי הנראה אין צורך. הנאשם עומת עם מספר סתירות בין גרסתו בחקירה במשטרה לבין עדותו בבימ"ש. הוא נשאל לגבי השאלה אם היה בתנועה בעת התאונה והשיב פעם אחת כי **"הרכב שלי היה בעצירה בעת הפגיעה"** [עמ. 13 שו' 23] ובפעם אחרת כי **"אני שחררתי את הרגל מהברקס לעשות את הפנייה ובדיוק קיבלתי את המכה.."** [עמ. 13 שו' 25-26]. הנאשם נשאל כיצד מתיישבת טענתו כי היה צמוד לקו ההפרדה עם טענתו כי ביקש לבצע קשת גדולה ועל כך השיב **"התכוונתי להמשיך קדימה בנסיעה ולאחר מכן לבצע פרסה"** [עמ. 13 שו' 30]. **"ב"כ המאשימה הוסיפה להקשות על הנאשם: "ש. מצד אחד אנו רואים ששהיית בזווית ועכשיו אתה אומר שרצית להתקדם כדי לבצע קשת רחבה? ת. אני ממרחק קו ההפרדה הייתי בזווית קטנה בכדי שאוכל לפנות שמאלה. ת. אם הרכב בזווית ואתה מתקדם הרכב מתקדם בזווית? ת. שהאטו מתקדם הוא מתקדם בזווית. אני הייתי במרחק מקו**

דין והכרעה

כפי שיפורט להלן, הגם שבתיק די ראיות לצורך הרשעתו של הנאשם במיוחס לו הרי שבמקרה זה לא היה מנוס מלהגיע למסקנה כי מחדלי חקירה גרמו לקיפוח מהותי בזכות הנאשם להתגונן - וכפועל יוצא לזכותו של הנאשם להליך הוגן - באופן המחייב את זיכויו מן המיוחס לו. אלה הטעמים ביסוד עמדתי.

7. העבירות המיוחסות לנאשם הן עבירות מתקנות התעבורה וככאלה הן מסווגות כעבירות אחריות קפידה (ראו: רע"פ 4010/04 **עבד אל ראזק נ' מ"י** (לא פורסם)). בפסיקה נקבע כי לצורך הוכחת ביצוע העבירה יוצאת התביעה ידי חובתה בהוכחת יסודותיה העובדתיים של העבירה ואז עובר הנטל לנאשם להראות כי לא התרשל וכי עשה "כל שניתן" על מנת להימנע מביצוע העבירה. במקרה שלפני הוכח, כעולה מסיכומי ההגנה, כי הנאשם "**מתחיל לבצע את התנועה שמאלה מצדו הימני של הקו הלבן ולמעשה מתקדם לנתיב הנגדי ובאותו שלב רוכב האופנוע פוגע בו בדלת השמאלית ובכנף, קרי התאונה מתרחשת בנתיב הנגדי והאופנוע אפילו ממשיך ונזרק לרכבים החונים משמאל לכביש**" [עמ. 15 ש' 28-20]. משמע, עלה בידי התביעה להראות כי הנאשם סטה שמאלה עם רכבו.

אין חולק כי עובר לביצוע הסטייה הנאשם כלל לא הסתכל לשמאלו על מנת לראות אם קיים בנמצא כלי רכב המנסה להשתחל ברווח שבינו לבין קו ההפרדה (מרחק 30-40 סמ' לטענת הנאשם בעמ' 13 ש' 1-2; טענה שאין לה סימוכין בהודעתו במשטרה). הנאשם ציין כי "**לא הבחנתי בו בכלל. לא הייתה לי סיבה להסתכל לצד השמאלי. גם היה פס לבן מצד שמאל שלי**" [עמ. 13 ש' 18-19]. לאחר מכן העיד הנאשם כי "**כאשר עמדתי והסתכלתי רק כלי הרכב עומדים מולי, עמדתי מרחק קצר מקו ההפרדה ואין שום סיבה שאני אסתכל שמאלה, כי אין שום סיבה שרכב יעקוף אותי משמאל ויעלה על קו הפרדה מצויר**" [עמ. 14 ש' 6-8].

8. נוכח טענה זו כי הנאשם לא הסתכל וממילא לא הבחין ברוכב האופנוע בעת שהלה התקרב אליו, תמוהה טענת ההגנה כי המעורב חצה קו הפרדה לבן ואי תנועה על מנת להגיע למקום בו אירעה התאונה. טענה זו אינה אלא השערה שלביסוסה לא הובאה כל ראיה. יתרה מזו, המעורב נשאל במפורש בעניין זה והכחיש: "**ש. התאונה אירעה כאשר רכב הנאשם עומד עמידה מוחלטת בסוף הפס הלבן. אתה מגיע מאחורה מהצומת, אתה עקפת אותו על פס לבן וברגע שאתה במקביל אליו הוא רואה שהרכבים לא נמצאים הוא משחרר את הרגל מהברקס ואתה נכנס בו בחלק שמאלי קדמי? ת. לא נכון, זה לא מה שהיה**" [עמ. 4 ש' 29-32 עמ' 5 ש' 1]. זאת ועוד: הנאשם עצמו ציין כי בינו לבין קו ההפרדה היה רווח של 30-40 ס"מ ולא הובאה מטעם ההגנה ראיה המראה כי אופנוע לא היה יכול לנסוע במרווח זה באופן כזה שציפייתו של הנאשם כי משמאלו לא יגיע כל רכב מעוגנת במציאות.

9. בנוגע למידת הסטייה שסטתה התגלו סתירות בגרסת הנאשם בהליך זה ובין גרסתו בהליך זה לבין הגרסה אותה מסר בחקירה במשטרה. מצד אחד טען הנאשם כי התאונה אירעה לאחר ששחרר "**את הרגל מהברקס**" [עמ. 12 ש' 20-21]. לאחר מכן העיד הנאשם כי "**הרכב זז 10 סנטימטר**" [עמ. 13 ש' 25-26]. במקום אחר ציין הנאשם כי "**אני עמדתי ולא הפרעתי בכלל לתנועה**" [עמ. 12 ש' 24-25]. לאור האמור בסיכומי ההגנה כמצוטט לעיל ברור כי רכבו של הנאשם סטה מנתיבו בעת שאירעה התאונה.

10. לצורך השלמת הדיון בפרק זה של הכרעת הדין יש לשאול האם העובדה שרכב המעורב הגיח משמאלו של הנאשם ובצמוד לקו ההפרדה מלמדת על כך שהנאשם לא התרשל ועשה "כל שניתן" על מנת להימנע מן העבירה. התשובה לשאלה זו שלילית. נהג רכב הסוטה ממסלול נסיעתו חייב לוודא תחילה כי אין בסטייה כדי לסכן עוברי דרך אחרים (תקנה 40 (א) לתקנות התעבורה). נהג המבצע פנייה חייב לוודא תחילה כי אין בפנייה כדי לסכן אדם או רכוש (תקנה 41 לתקנות התעבורה). ברור, אם כן, כי עד כמה שבלתי סביר היה זה בעיני הנאשם לצפות כי רכב יגיח משמאלו בעת שהוא פונה שמאלה או מבקש לבצע פניה בקשת, היה עליו לבחון את מצב התנועה גם לשמאלו על מנת לוודא כי אין רכב שאותו הוא מסכן בעת ביצוע הסטייה או הפנייה. זאת, במיוחד על רקע העובדה כי הנאשם לא הוכיח בראיות מהו הרווח שהיה בין רכבו לקו ההפרדה. גרסתו לפיה מדובר ברווח של 30-40 סמ' היא גרסה שהושמעה **לראשונה** בעת עדותו בבימ"ש ולא קודם לכן. יצוין כי גם אילו ניתן היה להניח כי בתמונות שמסר הנאשם לבוחן ואבדו ניתן היה לראות את המרחק בין רכב הנאשם לקו ההפרדה הרי שספק גדול אם ניתן ללמוד מעיון בתמונה על מרחק מדויק. מכאן עולה כי לא ניתן לקבל את טענת הנאשם לפיה בלתי אפשרי או בלתי סביר בעליל היה לצפות כי כלי רכב ינסה לעקוף את רכבו משמאל.

11. סיכום של פרק זה: לאור האמור, ובמצב דברים רגיל, היה מקום להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

12. אלא מאי? במקרה שלפנינו קיימים מחדלי חקירה מהותיים המשליכים על יכולתו של הנאשם להתגונן. תוצאתם המצטברת של מחדלים אלה שיפורטו להלן, היא זיכוי של הנאשם בדיון מן המיוחס לו.

13. אין חולק כי הנאשם צילם את זירת האירוע ומסר את התמונות לבוחן התנועה בעת שנחקר. אין חולק כי תמונות אלה אבדו ולא ניתן היה להציגן בפני בית המשפט. בוחן התנועה אישר בעדותו בבית המשפט כי מדובר בתמונות חשובות. אובדן התמונות על ידי היחידה החוקרת פגעה באורח מהותי ביכולתו של הנאשם מלהתגונן בפני האישום המיוחס לו. לשם המחשת חשיבות התמונות ייאמר כי בוחן התנועה סימן את מיקומה של התאונה בהתבסס על התמונות שמסר לו הנאשם. פשיטא שלתמונות אלה חשיבות רבה ולא ניתן לדעת מה היה מהלך הדברים אילו הייתה המשטרה והתביעה עושים שימוש מושכל בתמונות אלה.

14. בוחן התנועה העיד כי קיימת חשיבות לנוכחותו של בוחן בזירת האירוע קרוב ככל האפשר לתאונה. עם זאת הודה הבוחן כי הוא עצמו לא ביקר בזירת התאונה ומכאן שאין לדעת אילו השלכות היו לעניין יכולתו של הנאשם להתגונן אילו היה הבוחן מבקר בזירה ועורך על בסיס ממצאיו חוות דעת.

15. עת/3 ציינה כי לדעתה קיימת חשיבות לגביית גרסה ראשונית מן המעורבים בתאונה. עם זאת, מסרה עדה זו הסבר תמוה לשאלה מדוע לא גבתה גרסה ראשונית מן המעורב בשטח. תחילה ציינה העדה כי "**אין לי מושג. בדרך כלל אנו פונים למי שמזמן אותנו**". לאחר מכן ציינה העדה כי אם לא רשמה דבר אודות גרסת המעורב הרי שאות הוא כי הוא פונה לבי"ח על ידי מד"א. דא עקא, תשובה זו סותרת תשובה קודמת

של עת/3 לפיה "אין לה מושג" מדוע לא נגבתה גרסת המעורב בשטח [עמ. // ש' 31]. בנוסף, עת/3 ציינה במפורש כי המעורב היה בשטח בעת שהגיעה למקום. ואחרון - אם כי לא מבחינת חשיבות הדברים להקשר בו אנו דנים ובכלל ביחס ליכולתו של הנאשם להתגונן- אומרת עת/3 כי "יכולה להיות אפשרות שנאמרו לי דברים בזירה שלא רשמתי" [עמ. 12 שו' 9]. משמע, לא ניתן שום הסבר - וודאי לא כזה המניח את הדעת - למחדל מלגבות את גרסת המעורב כבר בשטח ובהינתן שאין חולק כי המעורב היה בשטח ומצבו הרפואי לא היה כזה שמנע מסירת גרסה כזו. טענת עת/3 כי יכולה להיות אפשרות שנאמרו לה דברים בזירה שלא נרשמו יוצרת פגיעה ממשית ומובנית בהגנת הנאשם שכן לדברים הנאשמים בזירה בדרך כלל ידועה חשיבות רבה בשלב המשפטית והימנעות מרישום מלא ומפורט של כל האינפורמציה שנמסרת לשוטרת כבעלת תפקיד מוסמכת שהגיעה לזירה, פוגעת מניה וביה בהגנת הנאשם. ואחרון: עת/3 ציינה כי לפני הזזת רכבים בצומת סואן דואגים לצלם אותם ורק לאחר מכן להזיזם. במקרה זה לא הוצגו כל תמונות של כלי הרכב במצבם המקורי לאחר התאונה ולפני שהוזזו. נוסף על כך, עת/3 לא מסרה כל הסבר מדוע לא ציינה בדוח הפעולה את עניין מרחקו של רכב הנאשם מקו ההפרדה. העובדה שגרסה ראשונית זו לא נגבתה, יחד עם מחדלי התחקור הראשוניים בזירה כעולה מן האמור, מוסיפים נדבך נוסף לפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן.

16. לאור כל האמור לעיל הגעתי לכלל מסקנה כי מחדלי החקירה שצוינו לעיל פגעו פגיעה מהותית ביכולתו של הנאשם להתגונן. ודוק: דווקא בשל העובדה כי העבירות המיוחסות לנאשם הן עבירות של אחריות קפידה בהן עובר הנטל אל הנאשם את הנטל להראות כי לא התרשל ועשה כל שניתן על מנת להימנע מן העבירה יש חשיבות רבה במיוחד לקיום הליכי חקירה נאותים ותקינים של תאונת הדרכים על מנת לאפשר לנאשם לקבל את כל המידע הנדרש, לרבות מידע שבכוחו לסייע בהגנתו. במקרה שלפנינו מחדלי החקירה יוצרים ספק בדבר אשמתו של הנאשם במיחס לו ומטעם זה מצאתי לזכותו בדיון.

ניתנה היום, ד' אדר תשע"ד, 04 פברואר 2014, במעמד הצדדים